

реалістичною реалізацією декларованої політики рівних прав і можливостей для жінок і чоловіків.

Загалом, тема участі жінок у воєнних діях активно обговорюється в активістському середовищі. Точка зору щодо того, чи повинні жінки брати участь у військових діях, відрізняється навіть у випадку гендерних досліджень. Дехто вважає, що жінки повинні мати рівні права та можливості у всіх сферах діяльності, включаючи армію. Інші вважають, що війна – це «чоловічі ігри», тенденція до насильства є невід'ємною частиною соціалізації чоловіків, і жінки не повинні бути залучені до неї.

Література.

1. Гендерна політика та інституційні механізми її реалізації в Україні: Національний огляд виконання Україною Пекінської декларації та Платформи дій і заключних документів Двадцять третьої спеціальної сесії Генеральної Асамблеї ООН. Укладено М. Корюкаловим; за сприяння Програми ООН Жінки «Підсилення підзвітності у фінансуванні гендерної рівності. Партнерство ЄС і ООН з гендерної рівності» в Україні, Представництва Фонду Фрідріха Еберта в Україні та країнського жіночого фонду. Київ, 2014. 120 с.

2. Малихін Ю. Участь повстанських загонів Соломинського та Соколовського в "Любарській трагедії" у світлі історичних джерел і спогадах очевидців. *Волинські історичні записки*. 2011. Т. 6.

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РИНКУ КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ В РОЗРІЗІ БАНКІВ ТА МІКРОФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Разгоняєв Г. В., студент

Науковий керівник: Вербицька В. І., к. е. н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Кожна людина в будь який час потребує певної кількості грошових ресурсів, які в змозі забезпечити її нагальні потреби. З давніх давен, відчуваючи нестачу будь-якого виду ресурсу, людство вдавалось до процесів займів, віддаючи по скінченню потреби всю суму займу або з надлишком, компенсуючи витрати кредиторам. Часи змінились, процеси займу отримали назву кредиту, кредити стали вельми розповсюдженим явищем, знайшовши безліч видів та

форм, але принципи кредитування лишилися незмінними – банківські та небанківські установи кредитують державу, підприємства всіх форм власності та населення на певних умовах, під заставу або без неї, з виплатою винагороди (процентний відсоток) за користування грошовими засобами.

Економічний розвиток держави не лише припускає, але й потребує розвитку механізмів ринкового кредитування, здатних не тільки забезпечувати банківським установам отримання прибутку, але й забезпечити стабільне зростання економіки. Внаслідок цього кредитний ринок постає перед потребою з'ясування запитів споживачів (або клієнтів) задля створення таких умов кредитування, які б задовольнили потреби та гарантували отримання прибутку кредитним організаціям та установам.

Слід зазначити, що, крім банківських установ, послуги кредитування надають також численні мікрофінансові організації (МФО). Незважаючи на посилення правил їх роботи та кількість законодавчо-нормативних документів, кількість МФО, які активно працюють в Україні, досить значна. З огляду на особливості надання подібними компаніями позичок, їх нерідко називають мікрокредитами або мікропозиками. Це пояснюється тим, що в більшості випадків мова йде про невеликі суми готівкою або на картку, що видаються на короткий термін. Більшість МФО видають нецільові позики і не контролюють фактор цільового призначення. Іншою важливою особливістю роботи МФО є вкрай висока процентна ставка по наданих ними позиках.

Аналізу кредитної діяльності установ присвячені наукові дослідження та праці багатьох вчених та практиків. Так, вагомий внесок в розкриття цієї теми зробили С. Подік, О. Васюренко, В. Міщенко, А. Мороз, М.Новосельцева, С. Реверчук, М. Савлук, Т.Павленко, О. Лаврушин, О. Солодка та інші науковці. Огляд наведених та інших публікацій свідчить, що їх автори досліджують кредитні стратегії банку, вказуючи до конкретно, які саме ці стратегії, але ні слова не містять, що саме конкретно становить саму суть такої кредитної стратегії, крім лише загальних цілей кредитування та головної мети – прибутковості. Крім того, автори звертають увагу на необхідність розробки конкурентних стратегій банку (О. Дзюблюк, А. Єпіфанов, С. Козьменко, В. Міщенко та ін.), досліджують проблеми розроблення та вибору стратегій (А.Алавердов, А.Градов, З.Шершньова, С.Обнорська, С.Хофер, І.Ніконова та ін.).

Наявність такої кількості досліджень та опублікованих наукових розробок свідчать про існування маси проблем та напрямків вдосконалення діяльності банківських організацій. Але, незважаючи на таку значну їх кількість, багато дослідників також відмічають і різну спрямованість проведених досліджень, і відсутність єдиного підходу до визначення напрямків вдосконалення їх конкурентоспроможності, і невідповідність обраних стратегій реальній ситуації, що склалась в Україні [1].

Оскільки кредитна політика посідає в діяльності банківських установ значне місце, ефективна кредитна діяльність є головною умовою її успіху та прибутковості. Сьогодні кредитна діяльність будь-якого комерційного банку є частиною філософії банківського бізнесу, в межах якої визначається внутрішня банківська процедура надання кредиту, документообіг, моніторинг кредитного портфеля, робота з проблемними кредитами, визначення ставок проценту по кредитах. Саме їй належить роль охоплення найважливіших елементів та принципів організації кредитної роботи, визначення пріоритетних напрямків кредитування і переліку кредитів, що ні в якому не входять у кредитний портфель.

Все перелічене, звичайно ж, для споживачів (клієнтів) в першу чергу пов'язано з об'єктом кредитування, тобто з тим, під придбання чого має надаватись кредит або позика. Отже, зазвичай відповідно до об'єктів кредиту розрізняють: кредит під товарно-матеріальні цінності, кредит під виробничі витрати, кредит під сезонні витрати, кредит під касовий розрив. Найбільш поширеним, звичайно, є кредит під товарно-матеріальні цінності. Він забезпечує економію власних коштів і дозволяє розвивати виробництво і розширювати обсяг реалізації товарів і послуг. Кредит під виробничі витрати обумовлений необхідністю забезпечення своєчасності платежів і розрахунків, пов'язаних з підготовкою, освоєнням і організацією виробництва товарів, робіт, послуг, з використанням природної сировини, з обслуговуванням виробничого процесу і т.д. Кредит під сезонні витрати застосовується в сезонних галузях виробництва, наприклад, лісозаготівля, річкові перевезення, в сільському господарстві для проведення посівних і збиральних робіт. Кредит під касовий розрив використовується в тому випадку, якщо надходження коштів і оплата за товари, роботи, послуги не збігаються за часом, що зумовлено особливостями платіжної системи і термінами платежів [2].

Не слід також забувати й про лізинг. Він є окремим видом кредитування, який нерідко називають фінансовою орендою. Позичальник отримує від лізингодавця необхідне йому обладнання, транспортний засіб або нерухомість, експлуатуючи і поступово розраховуючись за нього. До здійснення останнього платежу об'єкт лізингу є власністю кредитора, а після виплати повної суми договору фінансової оренди - переходить до позичальника.

Найбільша частка на ринку кредитування належить споживчим позикам, класичним позикам для фізичних осіб, коли позикові кошти беруться з метою розтрата на різні життєві потреби. Сюди відносяться всілякі витрати, які не мають комерційного підґрунтя. Продуктивний кредит надається лише суб'єктам підприємницької діяльності. Він означає отримання позики на купівлю товару для перепродажу та підвищення виробничих потужностей. Погашення його відбувається за допомогою доходу, отриманого від реалізації зазначених капіталовкладень.

Банки часто вимагають від споживача звіту щодо цільового використання позикових коштів. Такі позики називаються цільовими. Термін погашення також безпосередньо впливає на розмір загальної переплати позики. Чим більшим є термін і число періодів (днів, місяців, років), тим більша вартість послуги. За терміном погашення можна розділити кредитування на 3 категорії: короткострокові (термін погашення до 1 року), середньострокові (1-3 роки) та довгострокові (від 3 років). Звичайно, споживачам кредиту бажано вибирати короткострокові кредити на помірні суми, ретельно зважуючи всі ризики і можливості сімейного бюджету.

Все кредити діляться на процентні і безпроцентні (розстрочка). Класичну розстрочку сьогодні знайти складно, проте, невеликі суми, що надаються МФО на карту, найчастіше мають відсоток в діапазоні 1-3 %, що означає символічну переплату. Більш суттєві позики в будь-якому випадку будуть коштувати дорожче.

Ануїтет (помісячна оплата рівними платежами) є найбільш поширеною в Україні. Даний метод вигідний фінансовим установам, оскільки ставка залишається незмінною до самого останнього платежу. Набагато рідше використовується класична схема погашення, при якій відсоток нараховується на залишок тіла кредиту. Це вигідно позичальникові рішення, оскільки сума платежу щомісяця зменшується. Такий підхід, наприклад, практикується в компанії FinX, яка видає кредит на карту банку.

В межах внутрішньої діяльності банку головними факторами класифікації кредитів вважають міру прибутковості, цільове призначення, термін погашення та тип плати. Лише перераховані критерії повинні визначати вибір споживача послуги, адже кожен фактор впливає на вартість кредитної послуги, вигідність і зручність її отримання [3].

В цілому кредитування населення розвивається дуже динамічно, а сформовані передумови його подальшого вдосконалення створюють умови для ефективної банківської діяльності в цій сфері. Разом з тим, наявність негативних тенденцій і чинників, що впливають на стабільність і стійкість банківської системи роблять необхідним дослідження і постійний моніторинг стану споживчого кредитування на предмет виявлення потенційних проблем.

Література.

1. Яструбецька Л.С., Баб'як Я.Б. Аналіз особливостей залучення вітчизняними підприємствами банківських кредитів. «*Young Scientist*». № 12 (27). Part 2. december, 2015. pp. 195-198.
2. Виды кредитов для физических лиц. URL: <https://the-books.biz/finansyi-kredit-dengi/vidyi-kreditov-dlya-fizicheskikh-2819.html>
3. Виды кредитования в Украине. Какой кредит взять выгодней? *Большой Киев*. URL: <https://bigkiev.com.ua/vidy-kreditovaniya-v-ukraine-kakoj-kredit-vzyat-vygodnej/>

НОРМАТИВНО-МЕТОДИЧНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОБЛІКУ ВИПЛАТ ПРАЦІВНИКАМ У РОЗРІЗІ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Романів В. Р., студент

Науковий керівник: Савчук Т. В., к. е. н., доцент

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

Найважливішим при нарахуванні і сплаті виплат працівникам є нормативно-методичне забезпечення, для всіх видів підприємств, установах та організаціях. Процес реформування нормативних актів у сфері виплат працівникам триває вже більше 20 років і досі є не завершеним.

Ще за часів первинного суспільного розподілу праці перед державою постала потреба в нормативно-правовому регулюванні